අමාලි
ලියනගේ
(බදු හා ව්‍යාපාර
උපදේශක)

කාබන් බද්ද (Carbon Tax)

මෙම ලිපිය තුලින් අප ඔබව දැනුවත් කිරීමට බලාපොරොත්තු වන්නේ පොදුවේ සියළුදෙනා නාමිකව හඳුන්වාදෙන (Carbon Tax) කාබන් බද්ද ගැනයි. නමුත් නිවැරදි හඳුන්වාදීම විය යුත්තේ "The Clean Energy Future Package " ලෙස වේ. විවිධාකාරී වූ දේශපාලනික හා සාමාජීය මතිමතාන්තර වලින් අනතුරුව පවතින රජය මෙම Clean Energy Future Package නැතහොත් පොදුවේ Carbon Price ක්‍රියාත්මක කිරීමට මෙම ජූලි 01 ද සිට ආරම්භ කලේය.

ඕස්ට්‍රේලියාව මෙම Clean Energy පැකේජය හඳුන්වාදීමට හේතු වූ කරුණු කවරේද ?

ලෝක දේශගුණික හා කාලගුණික විපර්යාස ඉතා අනතුරුදායක ප්‍රතිඵල ලෝකයේ වෙසෙන ජනතාවට, සතා සිවුපාවුන්ට හා පරිසරයට ගෙන එමින් පවතින බව පසුගිය කාලය පුරාවටම අප අත්විඳි දෙයකි.

කාලගුණ විද්‍යා ආයතන, විවිධාකාරී වූ විද්‍යා සමිඝයයන් හා පර්යේෂණයන් සියළුදෙනාගේ අනතුරු ඇඟවීම් හා සොයාගැනීම් වලට අනුකූලව ලෝකයේ උෂ්ණත්වය වැඩිවෙමින් පවතිව අතර වායු දූෂණය තුලින් පරිසරයට ආර්ථිකයට ඉතා බලවත් හානියක් වෙමින් පවතී. අනෙකුත් දියුණු රටවල් සමග සසඳන විට උදා: ඇමරිකාව - ඕස්ට්‍රේලියාවේ වායු දූෂණය ඉතා ඉහල මට්ටමක ඇත. තවද ඕස්ට්‍රේලියාවේ වායු දූෂණය අතින් ඉන්දියාවට හා චීනයටත් වඩා වැඩි මට්ටමක සිටී. ඊට හේතු වී ඇත්තේ ප්‍රධාන වශයෙන් විදුලි උත්පාදනය සඳහා ගල් අඟුරු භාවිතා කිරීමයි. ඊට අමතරව ප්‍රවාහනය, කාර්මිකරණය හා පතල් කැනීම් හා ආදී කරුණුද ඊට බලපා ඇත.

ඕස්ට්‍රේලියානු වායු දූෂනය ඉතා සීඝ්‍රයෙන් වැඩිවෙමින් පවතින අතර කිසියම් වූ වැඩපිලිවෙලක් ක්‍රියාත්මක නොවුවොත් එම වර්ධනය සෑම වසරක් පාසාම 2% කින් වැඩි වේ. වායුව සුරැකීමේ ජාත්‍යන්තර වැඩපිලිවෙලත් සමග ඕස්ට්‍රේලියාවේ වායු දූෂණය අවම වශයෙන් 23% කින්වත් 2020 වන විට අඩුකිරීමට කටයුතු කිරීමට බැඳී සිටී.

මේ අනුව ඕස්ට්‍රේලියාව සිය බලශක්ති අවශ්‍යතාව නිපදවීමට හා පාවිච්චි කිරීමට පරිසරයට හිතකර හා වාසිදයක වැඩ පිලිවෙලක් ලෙස මෙම Clean energy පැකේජය හඳුන්වා දී තිබේ.

"Clean Energy Future" පිරිසිදු බලශක්ති ප්‍රවාහයක් නිපදවීම සඳහා ඕස්ට්‍රේලියානු රජයේ දිගුකාලීන සැලැස්ම

දැනට සීඝ්‍රයෙන් වැඩිවෙමින් පවතින වායු දූෂනය අවම කිරීම සඳහා ඕස්ට්‍රේලියාවට තවමත් හොඳ අවස්ථාවක් පවතින බවත් එම අවස්ථාව වඩා අසීරු වීමට හා වියදම්කාරී වීමට පෙර වායු දූෂනය අවම කල යුතු බවත් පවතින රජයේ මතය වේ. එම මතය තහවුරු කරමින් 2011 දී මෙම පැකේජය පාර්ලිමේන්තුවේදී සම්මත විය.

ඒ අනුව රජය පහත ප්‍රධාන සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීමට කටයුතු කරගෙන යයි.

1) කාබන් මිලක් (Carbon Price) හඳුන්වාදීම
2) නවත අළුත් කලහැකි බලශක්ති ප්‍රභවයන් අණාවරණය හා ආයෝජනය සඳහා දිරි දීම
3) බලශක්ති ඵලදායිතාව සඳහා දිරිදීම
4) පරිසර දූෂනය අවම කිරීම සඳහා ඉඩම් ඇංශයේ අවස්ථාවන් වැඩිකිරීම

කාබන් සඳහා මිලක් (Carbon Price)

කාබන් සඳහා මිලක් ගෙවීම සිදුකරනු ලබන්නේ එම පරිසර දූෂණයට දායකවන කර්මාන්තකරුවන් විසිනි. එනම් එය මහජනයා බදුගෙවීමක් වශයෙන් කරන ගෙවන්නක් නොවේ. නමුත් කර්මාන්තකරුවන් තම නිෂ්පාදන සඳහා හෝ ඒ සඳහා යොදාගන්නා බලශක්තීන් සඳහා Carbon Price ගෙවන විට ඔවුන් එම පිරිවැය තම නිෂ්පාදන මිලට එකතු කරයි. ඒ තුලින් භාණ්ඩ හා සේවාවල මිල ඉහල යාම වැලැක්විය නොහැකිය. මෙම ගෙවීමට සමත් වන ව්‍යාපාරිකයින් පරිසරයට එකතුකරන සෑම දූෂණ ද්‍රව්‍ය ටොන් එකක් සඳහාම රජයට මිලක් ගෙවිය යුතු අතර එවිට රජය ඔවුන්ට බලපත්‍රයක් තිකුත් කරයි. දැනට මෙම බලපත්‍රය සඳහා /23 ක මුදලක් එක ටොන් එකක් සඳහා අයකරයි.

කර්මාන්තකරුවන් තම වැඩිවන පිරිවැයෙන් කොටසක් පාරිභෝගිකයන්ගෙන් අයකර ගැනීම සිදුකරන නිසා Carbon Price රජය මගින් එකතුකරගත් මුදලින් වැඩි ප්‍රමාණයක් පොදු මහජනයාගේ සුභසාධනය සඳහා යොමු කිරීමට සැලසුම් කර ඇත.

කාබන් මිල තුලින් ඔබට හා ඔබ පවුලට වන බලපෑම

කාබන් මිල ගෙවීම විශාල පරිමාණයේ පරිසර දූෂ්‍ය ආයතන 500 ක් පමණ ගෙවීමට නියමිතය. ඔවුන් සිය පිරිවැයෙන් කොටසක් පාරිභෝගිකයා වෙතින් අයකරන බැවින් සාමාන්‍ය පවුලක සතියක වියදම /9 - 90 කින් පමණ ඉහළ යනු ඇතැයි පුරෝකථනය කර ඇත. එම මිල ඉහලයාමත් වැඩි වශයෙන් බලාපොරොත්තු වන්නේ විදුලිය හා ගෑස් බිල්පත් වලයි. කෙසේ වුවත් රජය ඒ වෙනුවෙන් සාමාන්‍ය පවුලක් සඳහා සතියකට / 10.10 ක සහනයක් ලබාදීමට කටයුතු සැලසුම් කර ඇත. 2.7% පාරිභෝගික මිල දර්ශකයේ (Consumer Price Index) වැඩිවීමක් නිසා වුවත්, මෙම වැඩිවීම ධීඩ (භාණ්ඩ හා සේවා බද්ද) වන බලපෑමට වඩා අඩු බලපෑමක් බව මිල දර්ශක පෙන්වාදෙයි.

පවුල් සඳහා ලබාදීමට රජය සැලසුම් කර ඇති සහන

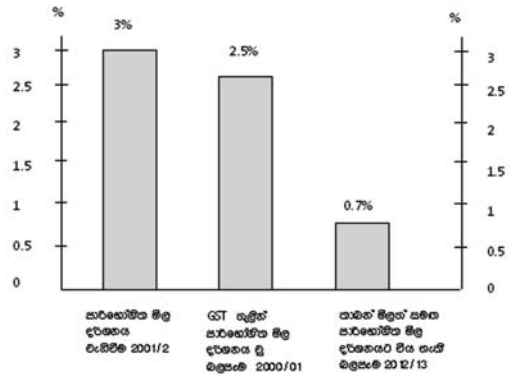

කාබන් මිල පාරිභෝගික මිල දර්ශකයට කරන බලපෑම අතීතය සමග සැසඳීමේදී

1) විශ්‍රාමික හා අනෙකුත් රැකියා හමාරකල තමාගේ අරමුදල් ඇති (Self Fundable Retiree) පුද්ගලයින් සඳහා තනි පුද්ගලයෙකුට /338 දක්වාද, යුවලක් සඳහා / 510 ක් දක්වාද අමතර මුදලක් වසරකට ලබාදීම.

2) පවුල් බදු ප්‍රතිලාභ " (Family Tax Benefits ") හිමි පවුල් සඳහා අමතර /110 ක් එක් දරුවෙකුට ලබාදීම

3) පවුල් බදු ප්‍රතිලාභ ඊ (Family Tax Benefits ") හිමි පවුල් සඳහා අමතර /69 ක් වසරකට ලබාදීම

4) බදු ගෙවීම් ආරම්භ කල යුතු සීමාව (Tax Free Threasold) /600 සිට /18200 දක්වා වැඩි කිරීම

5) ආදායම / 80,000 අඩු පුද්ගලයන් සඳහා පුද්ගලික බදු සහන ලබාදීම. බොහෝ පුද්ගලයන් /300 ක පමණ වූ බදු සහන සඳහා සුදුසුකම් ලබයි.

පිරිසිදු බලශක්ති අනාගතයකට ඔබට කලහැකි සරල හමුත් වැදගත් දායකත්වයන් වලින් බීඳක්

1) රෙදි සේදීමට උණුවතුර වෙනුවට නිවුන / ඇල් වතුර භාවිතය තුලින් /90 ක් වසරකට ඉතිරිකල හැකිය.

2) සූර්ය බලයෙන් ක්‍රියාකරන වතුර උණුකිරීමකට මාරුවීම තුලින් (From Electrical System to Solar Hot Water System) ඔබට වසරකට /400 ඉතිරිකල හැකිය.

3) රෙදි වේලීමට වැලක් භාවිතා කිරීම තුලින් විදුලි බලයෙන් රෙදි වේලීම අවම වන අතර ඔබට /55 ක් සතියකට ඉතිරිකල හැකිය.

4) ඔබගේ විදුලි උපකරණ විදුලියට සම්බන්ධ වීම නවතා තැබීම තුලින් (Switching Off Appliances at the Power Point) ඔබට වසරකට /100 ඉතිරි කර ගත හැකිය.

■

38 වන පිටෙන්

■ වාචික ගිවිසුම් ඇති අවස්ථාවක ඒවා ලිඛිත ස්වරූපයෙන් ලබා ගැනීමට උත්සාහ කරන්න.
■ යම් කරුණක් පිලිබඳව සැකයක් ඇත්නම් එය පැහැදිලි කර ගැනීම සඳහා නීතිවේදීන්ගේ උපදෙස් සහ සහය ලබාගන්න
■ ඔබ අත්සන් කරනු ලබන සියළුම ලිපි ලේඛණයන්හි පිටපත් ඔබ සන්තකයේ තබාගන්න

දේපල මිලයට ගන්නා මිල සහ අනෙකුත් වියදම් සම්බන්ධයෙන් කෝවල් කරන්න

මෙය ඔබ සතු අයිතිවාසිකමක් වන අතර ඔබගේ හැකියාව උරගා බැලීමට හොඳ අවස්ථාවක්ද වනවා ඇත.

පාරිසරික සමතුලිතතාවය රැකෙන අංග පිලිබඳව සලකා බලන්න

සියළුම නව නිවාස සහ පවතින නිවාස වල අලුත්වැඩියා කිරීම්, එකතු කිරීම් 'G - Star Energy Efficiency Environmental Standard" යටතේ සිදුකල යුතුය. ඔබ මිලට ගන්නා දේපලෙහි වහල, බිත්ති, පොලොව සහ ජනේල ඉහත මට්ටමට අනුකූලව තිබේදැයි පරීක්ෂාකර බලන්න. එසේම වැසි වතුර ටැංකිය, සූර්ය රශ්මික උණු වතුර පද්ධතිය (Solar Hot Water System) ආදියද ඉහත තත්වයන්ට අනුකූල ද යන්න සලකා බලන්න.

ඔබ මිලට ගන්නේ ගොඩනැගූ නිවසක් නම් එහි පාරිසරික සමතුලිතතාවයේ උපාංග සවිකර ඇත්ද සහ ඒවයින් ඔබට ලැබෙන වාසිද එමගින් ක්‍රියාකාරී වියදම් අවම කිරීම කෙරෙහිද එසේම එමගින් ඔබ දේපලට එකතුවන වැඩි අගය පිලිබඳවද අවධානය යොමු කිරීම වැදගත්ය.

බලශක්ති කාර්යක්ෂම උපකරණ පිලිබඳව වැඩිදුර දැනගැනීමට අවශ්‍ය නම් 'වෙබ් අඩවියට පිවිසෙන්න.

මූලාශ්‍රය : Consumer Affairs Victoria

■